

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 771

Meşru olmıyan çocukların ana bakımından nesebinin tesisine ait Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/552)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 2118/4370

19 . 9 . 1963

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 4 . 9 . 1963 tarihinde kararlaştırılan «Meşru olmıyan çocukların ana bakımından nesebinin tesisine ait Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» ve gerekçesiyle eki Sözleşme ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü

Başbakan

GEREKÇE

Memleketimiz 1953 yılından beri Uluslararası Şahsi Haller Komisyonuna üye bulunmaktadır.

Federal Almanya, Avusturya, Belçika, Fransa, Yunanistan, İtalya, Lüksemburg, Holânda ve İsviçre'nin de dâhil olduğu bu komisyon, üye devletlerin şahsi haller mevzuatını imkân nisbetinde birleştirmek, boşlukları doldurmak ve ilgili devletler vatandaşlarının şahsi haller işlerinde kolaylıklar sağlamak maksadiyle birçok sözleşme hazırlamış ve hazırlamaktadır.

Bunlardan :

1. Yabancı memleketlerde kullanılmak üzere verilecek şahsi haller kayıt suretleri hakkındaki sözleşme 2 Nisan 1958 ve 7111 sayılı,
2. Ad ve soyadlarının değişikliğine ilişkin sözleşme 6.7.1962 tarih ve 62 sayılı,
3. Ahvali şahsiye konusunda milletlerarası malûmat teatisi hakkındaki sözleşme 6.7.1962 tarih ve 63 sayılı,
4. Şahsi haller ile ilgili belge örneklerinin parasız verilmesi ve tasdikten muaf tutulması hakkındaki sözleşme, 11.12.1962 tarih ve 130 sayılı kanunlarla yürürlüğe girmiştir.
5. Evlilik dışı çocukların tanınmalarını kabule yetkili makamların yetkilerinin genişletilmesi sözleşmesi halen Millet Meclisinde görüşme safhasındadır.

Uluslararası Şahsi Haller Komisyonunca son olarak hazırlanan «Nesebi gayrisahih çocukların ana bakımından neseplerinin tesisi ile ilgili Sözleşme» de Bakanlar Kurulunun 6.8.1962 tarih ve 789 sayılı kararı ile yetkili kılınan temsilcimiz tarafından 12 Eylül 1962 tarihinde Brüksel'de imzalanmıştır.

Yukarda sayılanlara muvazi olarak, bu sözleşme ile de nesebi gayrisahih çocukların ana bakımından durumlarına bir sarahat verilmekte ve bâzı kolaylıklar sağlanmaktadır.

Sözleşmenin birinci maddesinde nesebi gayrisahih çocuğun doğum ilmühaberinde ana adının belirtilmiş olduğu hallerde, ana bakımından nesebin taayyün etmiş olacağı, ikinci maddesinde doğum ilmühaberinde böyle bir sarahat olmadığı hallerde, ananın, âkid devletlerden her birinin yetkili

mercileri nezdinde tanıma beyanında bulunabileceği belirtilerek, 3, 4 ve 5 nci maddelerde bu tanıma ile ilgili usule mütaallik hususlar izah olunmaktadır. 6 nci ve mütaakıp maddeler ise, onaylama, yürürlük, katılma, uygulama ve değişiklik hususlarını derpiş etmektedir.

Mevzuatımıza aykırı bir husus ihtiva etmeyen bu sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunması T. B. M. Meclisinin yüksek takdirlerine arz olunur.

Hukukumuzda ana bakımından tanıma müessesesi olmadığı ve Medeni Kanunumuzun 290 nci maddesi ile «Nesebi sahih olmıyan çocuğun anası doğuran kadındır.» Hükmü ile ana prensip belirtildiğine göre bizim vatandaşlarımızı ilgilendirmiyen ve mevzuatımıza aykırı bir hüküm ve değişiklik getirmiyen bu sözleşmenin onaylanması amacıyla bu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

İçişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu
Esas No : 1/552
Karar No : 17

7 . 1 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Meşru olmıyan çocukların ana bakımından nesebinin tesisine ait Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü :

Gerekçede tafsilen izah olunan hususlar, Komisyonumuzca da yerinde görülmüş ve tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Adalet Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	
Kırklareli	Erzurum	Eskişehir	Edirne
<i>M. Alâeddin Eriş</i>	<i>T. Telli</i>	<i>Ş. Asbuzoğlu</i>	<i>İ. Ertem</i>
Erzurum	Giresun	İstanbul	İstanbul
<i>A. Şenyurt</i>	<i>N. Erkmen</i>	<i>O. Eyüboğlu</i>	<i>Z. Altınoğlu</i>
Maraş	Maraş	Sivas	
<i>A. Hüdayioğlu</i>	<i>K. Bayazıt</i>	<i>R. Günay</i>	

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No : 1/552
Karar No : 80

18 . 6 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Meşru olmıyan çocukların ana bakımından nesebinin tesisine ait Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ilgili Bakanlık temsilcisi huzuriyle tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının gerekçesi, İçişleri Komisyonu raporu, Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve Medeni Hukuk mevzuatımıza aykırı bir cihet görülmemiş olduğundan, tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna havale buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.
Adalet Komisyonu

Başkanı İstanbul <i>İ. Hakkı Tekinel</i>	Başkan V. Kars <i>K. Kaya</i>	Sözcü İzmir <i>M. Uyar</i>	Çanakkale B. Arat İmzada bulunamadı
Çorum F. Küreli İmzada bulunamadı	Elâzığ <i>N. Güray</i>	İçel M. Arıkan İmzada bulunamadı	Kayseri <i>M. Göker</i>
Kırklareli <i>A. Altuğ</i>	Kırşehir <i>H. Özmen</i>	Sinop M. Kaptan İmzada bulunamadı	

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/552
Karar No. : 7

2 . 12 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Meşru olmayan çocukların ana bakımından nesebinin tesisine ait Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda görüşüldü.

Gerekçede tafsilen izah olunan hususlar komisyonumuzca da yerinde görülmüş ve tasarı aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Kocaeli <i>N. Erim</i>	Kâtip ve bu rapor Sözcüsü İstanbul <i>O. Oran</i>	Diyarbakır <i>V. Pirinçcioğlu</i>	Eskişehir <i>E. G. Sakarya</i>
İstanbul <i>F. K. Gökay</i>	İstanbul <i>Ö. Z. Dorman</i>	İstanbul <i>S. Sarper</i>	İzmir <i>Ş. Osma</i>
Kars <i>S. Öktem</i>	Mardin <i>V. Diadaroğlu</i>	Sivas <i>G. Sarısözen</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Meşru olmayan çocukların ana bakımından nesebinin tesisine ait Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 12 Eylül 1962 tarihinde Brüksel'de imzalanan «Meşru Olmayan Çocukların Ana Bakımından Nesebinin Tesisine ait Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4 . 9 . 1963

Başbakan <i>İsmet İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>E. Alican</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>H. Dinçer</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>T. Feyzioğlu</i>
Devlet Bakanı <i>V. Pirinçcioğlu</i>	Devlet Bakanı <i>R. Aybar</i>	Devlet Bakanı <i>N. Ökten</i>	Adalet Bakanı V. <i>H. Dinçer</i>
Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sançar</i>	İçişleri Bakanı <i>H. O. Bekata</i>	Dışişleri Bakanı <i>F. C. Erkin</i>	Maliye Bakanı <i>F. Melen</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Öktem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>İ. Seçkin</i>	Ticaret Bakanı V. <i>N. Ardaçoğlu</i>	Sa. ve Sos. Y. Bakanı V. <i>F. K. Gökay</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>O. Öztürk</i>	Tarım Bakanı <i>M. İzmen</i>	Ulaştırma Bakanı <i>İ. Ş. Dura</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>
Sanayi Bakanı V. <i>F. Melen</i>	Turizm ve Tanıtma Bakanı <i>N. Ardaçoğlu</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>F. K. Gökay</i>	

MEŞRU OLMİYAN ÇOCUKLARIN ANA BAKIMINDAN NESEBİNİN TESİSİNE AİT SÖZLEŞME

Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonu Üyesi Federal Almanya Cumhuriyeti, Avusturya Cumhuriyeti, Belçika Kırallığı, Fransa Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, İtalyan Cumhuriyeti, Lüksemburg Granddüşeliği, Hollânda Kırallığı, İsviçre Konfederasyonu ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri, gayrimeşru çocukların ana bakımından nesebinin tesisine mütaallik kaideleri tevhidetmek arzusu ile aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır :

Madde — 1.

Bir şahıs gayrimeşru çocuğun doğum ilmühaberinde onun anası olarak gösterilmiş ise, ana bakımından nesep bu şekilde taayyün eder. Bununla beraber bu nesebe itiraz olunabilir.

Madde — 2.

Ana, doğum ilmühaberinde gösterilmemiş ise Âkîd Devletlerden birinin yetkili makamında bir tanıma beyanında bulunabilir.

Madde — 3.

Ana, doğum ilmühaberinde gösterilmiş olmakla beraber, tanıma beyanında bulunmasının Âkîd olmayan bir devletin kanununun icaplarına uymak bakımından zaruri olduğunu ispat eder ise, Âkîd devletlerden birinin yetkili makamında böyle bir beyanda bulunmak yetkisini haizdir.

Madde — 4.

İkinci ve üçüncü maddeler hükümleri tanınmanın muteberliğini haleldar etmez.

Madde — 5.

Her Âkîd Devlet için, birinci madde hükümleri ancak bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonraki doğumlara tatbik olunur.

Madde — 6.

Bu Sözleşme onaylanacak ve onaylama belgeleri İsviçre Federal Konseyine tevdi olunacaktır. Federal Konsey, Âkîd Devletler ile Milletlerarası Şahsî Haller Komisyonu Genel Sekreterliğini, her onaylama belgesinin tevdiinden haberdar edecektir.

Madde — 7.

Bu Sözleşme, yukarıdaki maddede bahis konusu edilen onaylama belgelerinden ikincisinin tevdiini kovalıyan otuzuncu gün yürürlüğe girecektir.

Sözleşme, bunu sonradan onaylıyan her imzacı devlet için, onaylama belgesinin tevdiini kovalıyan otuzuncu gün yürürlüğe girecektir.

Madde — 8.

Bu Sözleşme, her Âkîd Devletin anavatan topraklarının bütününde kendiliğinden uygulanır.

Her Âkîd Devlet, bu Sözleşme hükümlerinin anavatan dışı ülkelerinden bir veya birkaçında yahut milletlerarası münasebetleri kendisi tarafından sağlanan Devlet veya Ülkelerde uygulanacağını, imza, onaylama, katılma anında veya daha sonra İsviçre Federal Konseyine yapacağı tebliğ ile beyan edilebilir. İsviçre Federal Konseyi, her Âkîd Devlet ve Uluslararası Şahsî Haller Komisyonu Genel Sekreterliğini, bu tebliğden haberdar edecektir.

Bu maddenin 2 nci fıkrasındaki hüküm gereğince bir beyanda bulunmuş olan her devlet daha sonra her hangi bir anda, İsviçre Federal Konseyine göndereceği bir tebliğ ile, bu sözleşmenin beyannamede zikredilen devlet veya ülkelerin bir veya birkaçında uygulanmasına son verildiğini beyan edebilir.

İsviçre Federal Konseyi, her Âkîd Devleti ve Uluslararası Şahsî Haller Komisyonu Genel Sekreterliğini bu yeni tebliğden haberdar edecektir.

Sözleşmenin uygulanması, bahis konusu tebliğnamenin İsviçre Federal Konseyince alınmasını kovalıyan altmışıncı gün anılan ülkede son bulacaktır.

Madde — 9.

Avrupa Konseyinin veya Uluslararası Şahsî Haller Komisyonunun üyesi olan her devlet bu sözleşmeye katılabilir. Katılmak isteyen Devlet, bu niyetini, İsviçre Federal Konseyine tevdi edilecek bir belge ile tebliğ eder. Konsey bu katılma belgesinin tevdiinden üye devletler ile Uluslararası Şahsî Haller Komisyonu Genel Sekreterliğini haberdar eder. Sözleşme, katılan Devlet için, katılma belgesinin tevdiini takibeden otuzuncu gün yürürlüğe girer.

Katılma belgesinin tevdi, ancak bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra mümkün olabilir.

Madde — 10.

İşbu Sözleşme süresiz olarak yürürlükte kalacaktır. Bununla beraber Âkîd devletlerden her biri, İsviçre Federal Konseyine yazılı olarak yapılacak bir tebliğ ile heran sözleşmeyi feshedebilir. Federal Konsey, diğer Âkîd devletleri ve Uluslararası Şahsî Haller Komisyonu Genel Sekreterliğini bundan haberdar eder.

Bu fesih hakkı, onay veya katılma tarihinden itibaren 5 senelik bir sürenin bitmesinden önce kullanılamaz.

Fesih, bu husustaki tebligatın İsviçre Federal Konseyince alındığı tarihten 6 ay sonra hüküm ifade eder.

Bunu teyiden, usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş olan ve imzaları aşağıda bulunan temsilciler işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

12 Eylül 1962 günü Brüksel'de, İsviçre Federal Konseyi arşivlerine tevdi olunmak üzere bir nüsha halinde düzenlenmiş olup, onaylı birer kopyası diplomatik yolla her Âkîd devlete ve Uluslararası Şahsî Haller Komisyonu Genel Sekreterliğine gönderilecektir.

Federal Almanya Cumhuriyeti adına
(İmza)

Avusturya Cumhuriyeti adına
(İmza)

Belçika Kırallığı adına
(İmza)

Fransa Cumhuriyeti adına
(İmza)

Yunanistan Kırallığı adına
(İmza)

İtalya Cumhuriyeti adına
(İmza)

Lüksemburg Büyük Dükalığı adına
(İmza)

Holânda Kırallığı adına
(İmza)

İsviçre Federasyonu adına
(İmza)

Türkiye Cumhuriyeti adına
(İmza)

